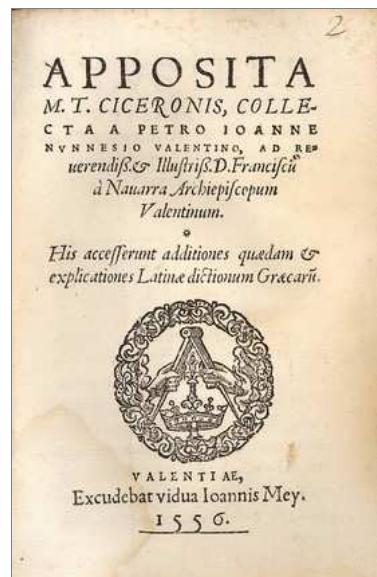

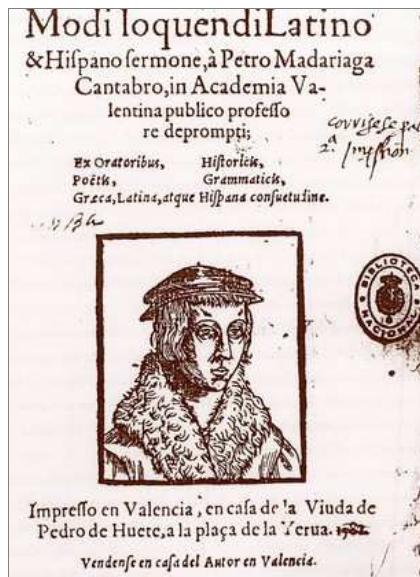
Institut
d'Estudis
Valencians

Associacions col·laboradores

Portada de l'obra *Apposita M.T. Ciceronis, collecta* (1556) recopilació de Pere Joan Nunyes. Impressa per la Viuda de Joan Mey.

Portada de l'obra *Modi loquendi Latino & Hispano sermone, à Petro Madariaga*. Du un retrat de Joan L. Vives. Impresa en 1582, per la Viuda de Pedro de Huete.

Tots els dies 9

13 de febrer de 2016
(C/ Sant Vicent Martir, Iglesia de Sant Martí
Valencia ciutat)

(Socarrat, segle XV)

Felipa Jeronima Galés

(? - Valencia ciutat 1587)

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

FELIPA JERONIMA GALÉS

(? - Valencia ciutat 1587)

Sobre Jeronima Galés hi ha senyes difícils d'establir, com son la data i el lloc del seu naiximent. Tot apunta a que naix a partir de la segona decada del segle XVI, puix es té notícia de que contragué matrimoni quan tenia entre 16 i 20 anys. Exercí la professió d'impressora durant un llarg període de temps i fallí en València en 1587.

Es casà en l'impressor d'origen flamenc, instalat en València, Joan Mey, el qual ja en 1550 feu testament nomenant-la hereua universal, encarregant-li la responsabilitat de l'educació dels fills naixuts del matrimoni -un total de sis: Angela, Isabel, Joan Felip, Ana, Francesca i Pere Patrici- i del negoci tipogràfic. Es precisament este mateix any quan apareix com a col·laboradora impressora junt al seu marit, i serà ella la que es farà carrec de l'impremta en València, en traslladar-se durant uns anys el seu espòs a Alcalà d'Henares a on n'obriria una altra (1552-1554). Este és un període fecund per al negoci dels Mey, puix es publicaran baix la direcció de Jeronima una gran quantitat d'obres.

Mort Joan Mey en 1556, Jeronima es fa carrec personalment del negoci -ella figura com a signataria de contractes i d'uns altres documents- i les obres que eixiran del taller ho faran com a impreses per la vídua de Joan Mey o bé en el nom de l'impressor com a sinònim de qualitat i prestigi, tot lo qual comportava que fora receptora d'encarregos del mateix Consell de la Ciutat, de l'Hospital General i d'uns altres organismes oficials, eclesiàstics i universitaris.

Jeronima es casà en segones noces en Pedro de Huete (1558 o 1559), del qual es sap que era corrector i impressor i que seria un gran col·laborador en una empresa que tindria continuïtat per mes de dos generacions. L'impremta i les obres editades passaran des de llavors a portar el nom de Huete fins la seua mort en 1580, encara que ella porta el pes i la responsabilitat d'un negoci que deixarà en herència, en un primer moment, al seu fill J. Felip Mey, decisio que canviará més aviat.

De nou vídua seguix al front del negoci editorial ajudada pel seu fill Pere Patrici Mey, a qui prepararà per a regentar-lo i qui sera definitivament el seu continuador i hereu en detriment del primogeniti J. Felip -que hauria segut lo previsible-, de qui sabem que fou catedràtic i traductor d'Ovidi.

Son moltíssimes les obres que ixqueren de l'obrador en el que Jeronima Galés sempre estigué present, com esposa o com a mare, però sobre tot com una extraordinaria empresaria coneixedora de l'ofici. Les edicions que eixiren dels seus tallers, baix el nom de Mey, de Huete o com a "vídua de..." (Mey o Huete), comprenen les més diverses temàtiques: obres tècniques, tractats clàssics i manuals universitaris, publicacions sobre política, eclesiàstiques, de caràcter social, d'entreteniment, festives, texts lleials, etc... Estes publicacions gojaren, com s'ha indicat, d'un notable prestigi -son molts els documents de l'època que fan referència a la pericia i excelència de Jeronima Galés-; es tractava en qualsevol cas d'edicions molt cuidades que contribuiran al desenvolupament intel·lectual, a la difusió de la cultura i que ompliren les biblioteques més importants de l'època.

A titul anecdòtic, dels mateixos tallers que durant temps dirigi Jeronima eixiria impressa la segona edició de *Don Quixote de la Mancha* (1605-1616) de Miguel de Cervantes. Llavors estava ja al front Pere Patrici Mey, que vixqué entre 1550? i 1623.

Jeronima Galés publicà un sonet en els preliminars de la traducció castellana de *El libro de las historias*, de Paulo Jovio, editat per ella en 1562, en el que reivindicava la seua experiència i coneixement de la professió i que es reproduïx a continuació.

La impresora al lector

Puesto que'l mugeril flaco bullicio
no debe entremeterse en arduas cosas,
pues luego dizen lenguas maliciosas,
que es sacar a las puertas de su quicio.

Si el voto mío vale por mi oficio,
y haber sido una entre las más curiosas,
que de ver imprimir las más famosas
historias ya tengo uso y ejercicio.

Iovio latino deste tiempo ha sido
el más rico escritor, y más ilustre
que ha visto ni verá el suelo toscano.

Y hale dado español y de más lustre
el docto Villafranca, agradecido
serás a él, y a mi lector humano.

Jeronima Galés (1562)

J. M. M.